

Els quaderns de Cirici Pellicer

Francesc Fontbona

Ben entrats els anys seixanta, Alexandre Cirici Pellicer esdevingué el guru de l'art nou català, gràcies a la seva tribuna a la revista *Serra d'Or*, que, tot i ser tècnicament una publicació eclesiàstica, assolí convertir-se en la plataforma d'opinió per excel·lència del catalanisme progressista.

Cirici no era aleshores cap principiant i feia anys que batallava activament en el món de les arts i la cultura, des de posicions lògicament marginals –eren temps de dictadura franquista– a l'estructura oficial de la cultura del país. Mentre ho feia anotava en unes llibretetes de butxaca tota mena de coses, personals i públiques. Cirici publicaria en Edicions Destino diversos volums de memòries, però serien escrits de maduresa, mentre aquest volum ara editat del contingut de les llibretetes són notes del dia a dia.

El període comprès per aquest dietari d'urgència va de 1946 a 1961, i el resultat és un dens llibre de 450 pàgines, sota el títol de *Diari d'un funàmbul*, editat per Glòria Soler –titànica la seva feina de transcripció d'un manuscrit de lletres minúscules com potes d'insectes–, a Comanegra, amb l'ajut de l'Ajuntament de Barcelona.

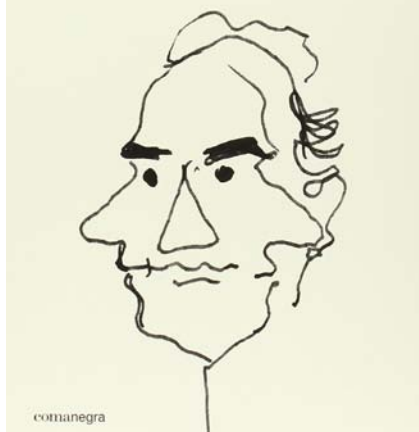
El llibre té un valor molt remarcable perquè és un veritable TAC de la vida catalana mig subterrània d'aquells anys foscos del franquisme, i pel fet de ser una producció íntima ens arriba sense les censures constants que deformen i llasten els testimonis impresos en l'època. No tot s'explica aquí, ja que l'editora fa constar fets importants que no hi són recollits, i jo mateix vaig sentir-ne altres de boca de l'autor que ara no he trobat aquí, però el resultat és un testimoni de gran magnitud, molt viu i variat on dades transcendents es barregen sovint amb xafarderies, com a la vida. I malgrat l'ambient polític tan advers en què va ser escrit s'hi respira

Diari d'un funàmbul

Les llibretes d'Alexandre Cirici Pellicer

Edició de Glòria Soler

Dalt, Cirici Pellicer. Baix, cobreta de l'edició de les llibretetes.

vitalisme i la constatació que mentre hi ha vida hi ha esperança.

Llegit ara, un text com aquest sorprèn per moltes coses, com ara quan afirma que l'amor només és possible entre

marit i muller, i la *correcció política* actual pot ser inexistent aleshores, quan els gais eren *del ram de l'aigua*. Sobta també el fet que la noblesa local no era gens aliena al món de l'autor, i que en l'ambient d'aquest no se l'agafaven amb paper de fumar: el possibilisme era ineludible, eren al ball i havien de ballar, i si calia anar a una inauguració amb el capità general s'hi anava, igual que es trobaven rars complicitats com, a la Universitat, la del blau catedràtic Jaime Delgado.

El Cirici d'aleshores solia imposar el català en certs actes públics on ell intervenia, quan això era mal vist per l'autoritat governativa, i ens ho explica sovint. Ens sorprèn veure'l barallar-se amb Verrié, per les crítiques d'aquest al *Picasso antes de Picasso* del primer; xoca també el gran pes que tenia aleshores la família Millet en aquells cercles, o el paper central de l'Església no ja en el món oficial sinó en el resistent (Cirici hi arriba a manifestar enveja de ser monjo de Montserrat).

Hi ha brins riquíssims, i sense filtre, de retrats de gent de pes com Miró, Riba, Rafael Benet, Gaya Nuño, Santos Torroella, Joan Triadú, J.-F. Ràfols, Subirachs, Tàpies, Cuixart i molts més, és clar. I lògicament el retrat del mateix autor es perfila constantment: el veiem sempre encantat d'haver-se conegut, resseguint la seva carrera acadèmica de lletres, tutelat per Castillo: en pocs anys passa de voler fer la tesi doctoral sobre Rembrandt i Carles V (!) a voler-la fer sobre disseny industrial i després sobre l'arquitectura del ferro. I, per cert, cap d'aquests temes acabaria essent motiu del seu doctorat, que fou tardà i precipitat. També el veiem festejar debades la idea d'acabar arquitectura.

Cirici era també un dibuixant sintètic i precís, i ací es reproduïen dibuixos seus de tota mena procedents de les mateixes llibretetes. Les vora quaranta pàgines d'índex onomàstic ajuden a localitzar les múltiples mencions de persones que apareixen al dietari, que des d'ara serà un document imprescindible per ajudar a conèixer per dins 15 anys de la història d'aquest país, emmascarada pels efectes dels temps més negres de la segona dictadura que vam sofrir al segle XX.